

Obsah ročníku 116 (2022)

Volume Contents 116 (2022)

Úvodníky

Editorials	
Úvodní slovo předsedy ČSCH (<i>T. Navrátil</i>)	1
100 let od zrodu polarografie (<i>J. Barek</i>)	97
Pojďme tvořit grafické abstrakty (<i>M. Jurášek, E. Benešová a V. Vyskočil</i>)	99
Ženy v české chemii (<i>J. Barek</i>)	145
Diktát hrubých ukazatelů sníží kvalitu výuky (<i>P. Drašar</i>)	201
Květen – měsíc lásky a vědy (<i>P. Šmejkal</i>)	285
100 let od první publikace o polarografii v Chemických listech (<i>J. Barek</i>)	333
Nahradíme lithium vodíkem? (<i>P. Holý</i>)	393
Záhady polyamidů a mezilidská chemie (<i>M. Raab, M. Hrubý a T. Hamsová</i>)	469
Predátořské časopisy podruhé (<i>B. Kratochvíl a J. Jirát</i>)	517
70 let Vysoké školy chemicko-technologické v Praze (<i>P. Matějka</i>)	565
Vážené čtenářky, vážení čtenáři (<i>J. Petr</i>)	661
Nebyla to jen elektrolytická disociace (<i>P. Chuchvalec</i>)	717

Referáty

Review Articles

<i>D. Milde:</i> Metrologické aspekty v analytické chemii: Stanovení kovů ve vodách	4
<i>J. Novák a V. Havlíček:</i> Dereplikace látek a <i>de novo</i> charakterizace malých molekul z hmotnostních spekter	11
<i>V. Pliska, A. Pařízek a M. Flegel:</i> Neurohypofyzární peptidy v lékařství z pražských a švédských laboratoří. Část I: historie výzkumu a počátky produkce lékových forem	20
<i>J. Karas, D. Vetchý a J. Gajdžík:</i> Práškové částice pro plnící podání	28
<i>V. Durďák, M. Martinec a R. Škarohlád:</i> Membránové kontaktry a jejich aplikační potenciál	35
<i>V. Pliska, A. Pařízek a M. Flegel:</i> Neurohypofyzární peptidy v lékařství z pražských a švédských laboratoří. Cást II: desmopressin, terlipressin, carbetocin – farmakologie a klinické aplikace	101
<i>J. Rejková, J. Macák a L. Nachmilner:</i> Úložný obalový soubor pro vyhořelé jaderné palivo	110
<i>M. Jurášek, L. Stárka a P. Drašar:</i> O hormonu mládí	115
<i>P. Čiháková, J. Zuzáková a J. Říhová Ambrožová:</i> Využití nanočastic stříbra při úpravě, čištění a recyklaci vod	119
<i>M. Kulišová a I. Kolouchová:</i> Mykotoxigenní rody mikromycet kontaminující potraviny a krmiva	129
<i>K. Kalíková, D. Folprechtová a Z. Kadlecová:</i> Sub/superkritická fluidní chromatografie pro analýzu chirálních sloučenin	146
<i>M. Krečmerová:</i> Od 5-azapyrimidinové chemie k thiadiazolům	152
<i>M. Martínková:</i> Nová role hemu ve zdraví a nemoci – hemové senzorové proteiny	163
<i>M. Zatloukalová:</i> Využití 3D-lipidových matric pro začlenění a stabilizaci biologicky aktivních molekul	172
<i>K. Kolouchová a O. Groborz:</i> Multiresponzivní polymerní kontrastní činidla pro ¹⁹ F MRI na bázi poly[N-(2,2-difluorethyl)akrylamidu]	180
<i>A. Mittnerová:</i> Role a zastoupení žen v české chemii, zejména na VŠCHT Praha	187
<i>L. Rýček:</i> Totální syntéza přírodních látek: případové studie pro zhodnocení nových syntetických metod, objasnění strukturních aspektů a vývoj léčiv	204
<i>J. Podešva, M. Dušková Smrková a O. Trhlíková:</i> Role derivátů hydantoinu při syntéze polyaspartátů	215
<i>M. Jurášek a P. Drašar:</i> O zázraku přírody z řepkového pylu	223
<i>E. Švábenská a P. Roupcová:</i> Skryté nebezpečí otěrových částic	228
<i>E. Timkina, O. Matátková a I. Kolouchová:</i> Odolnost na ionizující záření u zástupců kmene Actinobacteria	235
<i>P. Holý:</i> O českých názvech prvků a jejich značkách	242
<i>J. Fišnar a Z. Réblová:</i> Vitamin E – známý či neznámý?	287
<i>M. Jurášek a P. Drašar:</i> Kurkuma, žlutý zázrak z Východu	293
<i>J. Kratochvíla, Z. Plzák a J. Vilímec:</i> Normy jako informační zdroj pro laboratoře	296
<i>K. Kaniaková, H. Hronská, D. Šilhárová a M. Rosenberg:</i> Limonén a jeho oxidované deriváty: vlastnosti, aplikace a biotechnologická produkcia	301

<i>A. Kutová a V. Švorčík: Bakteriální nanocelulosa a její medicínské využití</i>	308
<i>A. Lukáčová a M. Vesteg: Mnohonásobné nezávislé straty schopnosti fotosyntézy v evolúcii eukaryotov a metabolizmus nefotosyntetických plastidov</i>	316
<i>Z. Kodeš, A. Čejková a I. Kolouchová: Možnosti inhibice mikrobiálneho biofilmu</i>	335
<i>T. Wangle, M. Vilémová a V. Tyrpekl: Metody slinování za asistence elektrického pole/proudu</i>	343
<i>K. Nesmérák a R. Chalupa: Marcel Proust: Hledání chemie v jeho díle. Autor a jeho velký chemický román</i>	348
<i>O. Keresteš a M. Pohanka: Enzymové biosenzory pro stanovení pesticidů v životním prostředí</i>	358
<i>M. Holíčková, P. Ondrejíčková, V. Kašková, a V. Cyprichová: Fytosteroly a sterylglykozidy v postfermentačnom kukuričnom oleji a ich vplyv na kvalitu biopalív</i>	365
<i>L. Ungvarská Malučká a J. Csöllei: Návrh štruktúry, syntéza a biologická aktivita nových karbamátových inhibítarov cholínesteráz</i>	372
<i>E. Procházková: Využití pokročilých metod NMR spektroskopie pro studium struktury a vlastností malých molekul</i>	395
<i>H. Horváthová, K. Dercová, M. Tlčíková a M. Hurbanová: Biologická syntéza nanočastíc: Rastlinné bionanočastice na báze železa pre remediaciu kontaminovaného životného prostredia</i>	405
<i>E. Balažová, A. Balažová a M. Obložinský: Epigenetické modifikácie v rastlinách – význam vo fosfolipidovej signalizácii a sekundárnom metabolizme</i>	416
<i>I. Hagarová: Spojenie extrakcie s využitím teploty zákalu micelárnych roztokov s elektrotermickou atómovou absorpciou spektrometriou</i>	423
<i>S. Rádl, O. Dammer a L. Ridvan: Budou léčivy budoucnosti malé molekuly nebo biologická léčiva?</i>	471
<i>K. Rusiňáková, M. Kirchner a S. Hrouzková: Analytické metódy na detekciu kontaminantov v kôrovcoch a mäkkýšoch</i>	481
<i>Z. Malinovská, E. Čonková, P. Váči a M. Proškovcová: Azolová rezistencia kvasiniek rodu Candida</i>	494
<i>A. Vokál: Chemické aspekty bezpečnosti hlubinného úložiště</i>	501
<i>M. Jurášek a P. Drašar: Zázvor, z jídelního stolu rovnou do lékárny</i>	519
<i>M. Harčárová, P. Nad'a a M. Proškovcová: Najvýznamnejšie sekundárne metabolity rodu <i>Aspergillus</i></i>	522
<i>I. Gerhardtová, J. Sokol, M. Miliarová, N. Martinka a T. Jankech: Stanovenie biogénnych amínov vo vzorkách potravín a nápojov</i>	528
<i>V. Vozáriková: Onkogenné formy izocitrátdehydrogenázy: Mechanizmy karcinogenézy a vzniku rezistencie na chemoterapeutiká</i>	536
<i>B. Kratochvíl: Fakulta chemické technologie – vlajková loď VŠCHT Praha</i>	566
<i>J. Čejková: O Fakulte chemicko-inženýrskej</i>	574
<i>K. Ciahotný a J. Wanner: Historie Fakulty technologie ochrany prostredí VŠCHT Praha</i>	581
<i>J. Káš: 70 let samostatné Vysoké školy chemicko-technologické v Praze</i>	589
<i>E. Pospíšilová a T. V. Shishkanova: Stanovení syntetických kathinonů v biologických vzorcích moderními separačními a elektrochemickými metodami</i>	592
<i>G. Broncová a T. Slaninová: Metody vizualizace latentních otisků prstů na nábojnicích</i>	599
<i>Z. Kolská: Za co vděčím VŠCHT Praha? 35 let spolupráce v oblasti odhadových metod a přípravy a charakterizace nanostrukturovaných materiálů</i>	607
<i>P. Drašar, P. Chuchvalec a Z. Bělohlav: Tři pováleční předsedové Československé společnosti chemické</i>	614
<i>M. Novák: Stručný nástin vývoje chemického názvosloví</i>	617
<i>A. Miškovská a A. Čejková: Eukaryotické mikroorganismy jako biologické továrny na přípravu nanočastic kovů</i>	662
<i>M. Jurášek, A. Rybka, L. Opletal a P. Drašar: O chmelových hlávkách do zlatavého moku</i>	668
<i>K. Hamalová a Z. Kolská: Membrány se smíšenou matricí pro záchyt oxidu uhličitého</i>	672
<i>M. Šusterová a P. Sysel: Polyimidy na báze surovín z obnoviteľných zdrojov</i>	681
<i>K. Nesmérák a R. Chalupa: Eponyma v laboratorní technice</i>	719
<i>H. Kubátová: Nejasnosti v předpisech věnovaných bezpečnosti při vědomé práci s biologickými agens</i>	730
<i>R. Gabriel, A. Bártová, D. Šahnić a B. Kratochvíl: Význam a kontrola nukleačního procesu pro krystalizaci farmaceutických substancí</i>	737

Původní a metodické práce

Original and Methodical Papers

<i>E. Salanci, F. Andriamainty, D. Adamové a R. Mikláš: Štúdium vplyvu chloridov a bromidov na kritickú micelovú koncentráciu a parciálny mólový objem kvartérnej amóniovej soli</i>	42
<i>K. Svoboda, T. Ružovič, M. Pohořelý, M. Hartman a M. Šyc: Odstraňování rtuti z kyselých roztoků chloridu rtuťnatého sorbenty připravenými katalyzovanou vulkanizací rostlinných olejů</i>	48
<i>L. Balážová, A. Čižmárová, M. Baláž, N. Daneu, A. Salayová, Z. Bedlovičová a L. Tkáčiková: Zelená syntéza strieborných nanočastic a ich antibakteriálna aktivita</i>	135

<i>M. Martinec a P. Machač:</i> Testování sorbentů pro odstranění kyselých plynů ze zplyňování biomasy	324
<i>R. Kalousková, L. Malinová, V. Benešová a J. Brožek:</i> Hodnocení stability PVC knižních desek	381
<i>A. Jarošová, Š. Čorňák, M. Kučera a M. Jandlová:</i> Změny koncentrace esterů kyseliny ftalové v plastových materiálech vozidla v průběhu používání	509
<i>V. Hisira, M. Kadaši, R. Klein, L. Mesarčová a J. Pošivák:</i> Biokumulácia medi, železa a zinku u voľne žijúcich prežúvavcov v regióne stredného Gemera	543
<i>J. Petrus, T. Grondžák, J. Čepová, K. Dunovská, B. Hosnedlová, J. Beroušek, R. Průša, R. Kizek a E. Klapková:</i> Stanovení remdesivirus pomocí vysokoúčinné kapalinové chromatografie s tandemovou hmotnostní detekcí u pacienta s infekcií SARS-CoV-2	687
<i>E. Šviráková, K. Loupancová a I. Němečková:</i> Aplikace metody LAMP pro detekci nežádoucích bakterií v syrovátkе	693
<i>M. Budinsky, P. Vysinsky, Z. Rehak a J. Adam:</i> Zkušenosti s přípravou ^{68}Ga -PSMA-11	746
<i>L. Kotingová, Z. Nývlťová, Z. Rösslerová, L. Bišková, J. Volková, A. Fibír, J. Koříková, L. Moravcová a P. Plodíková:</i> Příprava certifikované metodiky testování transdermální absorpce chemických látek <i>in vitro</i>	751

Chemický průmysl

Chemical Industry

<i>J. Vlachý:</i> Ocenění inovačního potenciálu nových materiálů	432
<i>M. Šilhan a P. Polívka:</i> Současné a plánované výrobní kapacity a využití nízkoemisního vodíku v EU	548

Výuka chemie

Education in Chemistry

<i>M. Ganajová, I. Sotáková, Z. Dzurišinová a H. Čtrnáctová:</i> Systémové úlohy vo výučbe anorganickej chémie	552
<i>P. Distler, M. Teplá, P. Teply a J. Škoda:</i> Efektívne využitie uvolnených úloh z PISA testovanie na rozvoj vyšších kognitívnych úrovni a přírodovedné gramotnosti žáků ve výuce chemie	700
<i>L. Novák, M. Šilhan a Jiří Hanika:</i> Přechodová cesta chemického průmyslu podle EU	705

Diskuse

Discussion

<i>M. Novák:</i> Vážená redakce	437
<i>J. Barek:</i> Proč si vážím VŠCHT Praha	626

Bulletin Asociace českých chemických společností

Od PET lahví k dobrotám (<i>P. Holý a E. Benešová</i>)	61
Studium skleníkového jevu před 165 a 160 roky (<i>Z. Slanina</i>)	65
Zkušenosti z projektového přístupu ve výuce technologických předmětů na VŠCHT Praha – výuka pro praxi (<i>H. Kittel</i>)	67
Mnemotechnická douška (<i>M. Vecka</i>)	71
Pandemie připravila školství zajímavé výzvy, shodli se odborníci na vzdělávací konferenci v Litvínově (<i>R. Čukatová, T. Herink, P. Holzhauser, K. Stejskalová, R. Balounová, T. Daňhelka a O. Ryparová</i>)	73
<i>P. Holý:</i> Česko má nový surovinový poklad	257
<i>A. Mittnerová:</i> Mezinárodní mobility vědecko-výzkumných pracovníků, nové podpůrné nástroje na VŠCHT Praha ..	259
<i>M. Raab, M. Hrubý a J. Vrabcová:</i> Bronz – jak se potkává chemie s metalurgií, fyzikou materiálů a sociální antropologií	262
<i>K. Nesměrák a R. Chalupa:</i> Pět analytických centenarií Přírodovědecké fakulty UK	441
<i>Z. Slanina:</i> Po 111 letech: elektrická supravodivost za (prakticky) pokojové teploty	445
<i>R. Řápková a P. Drašar:</i> Funkcionáři Československé a České společnosti chemické po roce 1965	631
<i>P. Drašar:</i> Krátký příběh nejstaršího českého chemického časopisu a jeho pokračování	638
 Ze života chemických společností	80, 266, 447, 640
Odborná setkání	80, 267, 449, 642
Akce v ČR a v zahraničí	80, 269, 450, 642
Rozhovor.....	645
Recenze	86, 270, 451, 646
Evropská koutek	271, 452, 647
Zákony, které ovlivní život chemiků	87
Zprávy	88, 271, 453, 650
Členská oznámení a služby	90, 457
Osobní zprávy	91, 273, 458, 651
Výročí a jubilea	94, 279, 464, 655

Czech Chemical Society Symposium Series Ročník 20

1. XXI st Interdisciplinary Meeting of Young Researchers and Students in the Field of Chemistry, Biochemistry, Molecular Biology, and Biomaterials, Milovy, 16–19 May 2022	1
2. 19th Radiochemical Conference, Mariánské Lázně, 15–20 May 2022	53
3. Imunoanalýza 2022, XXXVI. Lubochňa, 13. 6. – 17. 6. 2022	165
4. 74. sjezd chemických společností, Olomouc, 4. 9. – 7. 9. 2022	179
5. Cena Karla Štulíka, Praha, Mendelova univerzita v Brně, 9. 2. 2022	315
6. National Institute of Virology and Bacteriology Meeting, Kutná Hora, November 30 – December 2, 2022.....	345